

ЧОРНА ВОГНЯНА ОРХІДЕЯ

Значення: прагнення володіти

Pyrorchis nigricans · Західна Австралія

Для цвітіння потрібен вогонь. Проростає зі сплячих цибулин.
 Має насичені малинові прожилки на блідих пелюстках,
 які після цвітіння чорніють, наче обвуглюються.

У ДОЩАТОМУ БУДИНКУ, що стоїть у кінці провулка, дев'ятирічна Еліс Гарт сиділа за столом біля вікна і мріяла про те, як спалить свого батька.

Перед нею на письмовому столі з евкаліпта, який змайстрував батько, лежала розгорнута книга з бібліотеки. Це була збірка міфів різних країн про вогонь. І хоча північно-східний вітер приносив із Тихого океану запах солі, Еліс відчувала запах диму, землі й палаючого пір'я і пошепки читала вголос:

Фенікс поринає у вогонь, щоб його охопило полум'я, він перетворився на попіл і відродився оновленим, перевтіленим, зміненим — таким же, але зовсім іншим.

Еліс провела подушечкою пальця по ілюстрації фенікса, що здіймається вгору: сріблясто-біле пір'я сяло, крила були розправлені, а голова закинута назад, наче він от-от заклекоче. Дівчинка відсмикнула руку, наче золоті, червоно-помаранчеві пелюстки полум'я можуть її обпалити. У вікно свіжим подувом вривався запах морських водоростей, а дзвоники в маминому саду попереджали про посилення вітру.

Нахилившись над столом, Еліс зачинила вікно, відсунула книгу, розглядаючи ілюстрацію, і потягнулася до тарілки з тостами, які приготувала кілька годин тому. Відкусивши від трикутника, намазаного маслом, вона повільно жувала

тост. Що було б, якби її батька спопелило полум'ям? Щоб усі його демони згоріли вщент, лишивши найкраще, що в ньому було. Аби він піднявся перевтіленим у того чоловіка, яким був колись, тим, хто зробив для неї письмовий стіл, щоб вона могла писати свої оповідання.

Еліс заплющила очі, на мить уявивши, що море, яке чула крізь вікно, було морем гуркітливого вогню. Чи змогла б вона штовхнути батька у вогонь, щоб він згорів як фенікс з її книжки? А що, як він вирине, трусоне головою, ніби прокинувшись від страшного сну, і розкриє їй свої обійми? Скаже: «Привіт, Зайчику». А може, він просто почав би насвистувати з усмішкою в очах, поклавши руки в кишені. Можливо, Еліс більше ніколи не побачила б, як чорніють блакитні очі від люті, як полотніє обличчя, як збирається слина в куточках рота, як з'являється піна, така ж біла, як і він сам. Тоді вона турбувалася б лише про те, куди дме вітер, яку книжку взяти з бібліотеки, або просто писала б за письмовим столом. Відроджений вогнем батько ніжно і дбайливо торкався б вагітної мами, і її, Еліс. І, найголовніше, він пригортав би до себе дитину, коли вона з'явиться на світ, і Еліс не лежала б без сну, думаючи, як захистити сім'ю.

Вона закрила книгу. Важке «бах!» відлунило від дерев'яного столу, що тягнувся вздовж усієї стіни спальні. Він стояв біля двох великих вікон, що виходили на сад дівочої папороті, оленячого рогу й метеликоподібних квітів, за якими доглядала мама, доки її не починало нудити.

Того ранку Еліс читала за столом, а мама висаджувала в горщики лапки кенгуру, як раптом зігнулась, ламаючи папороть. Еліс вистрибнула через вікно, приземлившись на грядки. Вона не знала чим допомогти і тільки міцно тримала мамину руку.

— Я в порядку, — сказала, кашляючи, мати і стисла руку Еліс, перш ніж відпустити її. — Це просто ранкова нудота, Зайчику, не хвилюйся.

Коли мама відкинула голову назад, щоб вдихнути побільше повітря, її світле волосся спало з обличчя і відкрило новий

синець, такий же пурпуровий, як море на світанку, навколо садна на ніжній шкірі за вухом.

Еліс не змогла швидко відвести погляд.

— Ох, Зайчику, — схвильовано сказала мати, підводячись на ноги. — Я не стежила за тим, що робила на кухні, і впала. Через дитину в мене постійно паморочиться в голові.

Вона поклала одну руку на живіт, а іншою почала обтрушувати крихти землі зі своєї сукні. Еліс втупилася в молоді папороті, що зламалися під маминою вагою.

Невдовзі батьки поїхали. Еліс стояла біля вхідних дверей, доки шлейф пилу за батьковим фургоном не розвіявся в блакитному ранковому небі. Вони їхали до міста на черговий огляд дитини; фургон мав лише два сидіння. «Будь розумничкою, люба», — попросила мати, злегка торкаючись губами щоки Еліс. Вона пахла жасмином і страхом.

Еліс взяла ще один трикутник холодного тосту і, затиснувши його між зубами, потяглася до сумки. Вона пообіцяла матері, що підготується до іспиту за четвертий клас, але тест, який заочна школа надіслала поштою, досі лежав нерозпечатаним на столі. Коли дівчинка витягла книгу із сумки, з якою зазвичай ходила до бібліотеки, і прочитала назву, у неї відвисла щелепа. Про іспит вона одразу ж забула.

У тьмяному світлі шторму, що наближався, рельєфна обкладинка «Посібника із правил поведінки з вогнем для початківців» ожила і наче випромінювала власне світло. Лісовий вогонь переливався металевим полум'ям. Відчуття чогось небезпечного і захопливого відгукнулося вібрацією в животі. Долоні стали липкими. Щойно вона торкнулася пальцями куточка обкладинки, як позаду неї задзвеніли підвіски на нашійнику Тобі, наче відгукнувшись на дзвін її напружених нервів. Він штовхнув її ногу, залишивши мокру пляму на шкірі. З полегшенням зітхнувши через таке втручання Еліс усміхнулася, коли Тобі ввічливо підсів до неї. Вона простягнула йому свій тост, і він обережно взяв його губами, перш ніж відступити назад, щоб проковтнути. Собача слина капала їй на ноги.

— Фу, Тобс, — сказала Еліс, чухаючи його за вухом.

Вона підняла великий палець і помахала ним з боку в бік. У відповідь хвіст Тобі замахав туди-сюди по підлозі. Він підняв лапу і поклав її на ногу. Тобі був подарунком батька і її найближчим приятелем. Коли він був маленьким, то занадто часто хапав батька за ноги під столом, і той відштовхнув його. Цуценя вдарилося об пральну машину. Батько заборонив ходити до ветеринара, і відтоді Тобі не чує. Коли Еліс це зрозуміла, вона створила таємну мову жестів, якою вони з Тобі могли спілкуватися. Вона знову помахала йому великим пальцем, щоб сказати, що він молодець. Тобі лизнув Еліс в обличчя, вона засміялася і з огидою витерла щоку. Він покружляв кілька разів і з глухим стуком опустився біля її ніг. Вже не маленький, він був більше схожим на сіроокого вовка, ніж на вівчарку. Еліс занурила босі ноги в довгу пухнасту шерсть. Підбадьорена його присутністю, вона відкрила «Посібник із правил поведінки з вогнем для початківців» і швидко занурилася в першу ж історію.

У далеких краях, таких як Німеччина й Данія, люди використовували вогонь, щоб спалити старе й натомість запросити нове, щоб привітати початок наступного циклу: пори року, смерті, життя чи кохання. Дехто навіть будував величезні фігури з лози й хмизу, підпалюючи їх, щоб підкреслити кінець і позначити початок: щоб привабити дива.

Еліс відкинулася на спинку стільця. Очі пекли і злипалися. Вона тримала руки на сторінках, над фотографією палаючої людини, зробленої з лози. А яке диво принесе її вогонь? Передусім ніколи більше не буде звуку розбитих речей у їхньому домі. Кислий запах страху більше не наповнюватиме повітря. Еліс посадить овочеву грядку, і її не покарають за те, що вона випадково взяла не ту лопатку. Вона навчиться їздити на велосипеді, не відчуваючи, як батько зі злості вириває її волосся з корінням, тому що донька не може втримати рівновагу. І вона буде читати знаки лише на небі, а не в тінях

і хмарах, що падають на обличчя її батька, попереджаючи про те, хто він — монстр чи людина, яка зробила для неї стіл з евкаліпта.

Це сталося після того дня, коли він штовхнув її в море, змусивши пливти до берега самотужки. Тієї ночі він зник у своєму дерев'яному сараї і не виходив звідти два дні. Коли він повернувся, то згинався під вагою прямокутного письмового стола, більшого в довжину, ніж він сам був на зріст. Батько зробив його з дощок плямистого евкаліпта кремового кольору, які він беріг, щоб побудувати мамі Еліс нову оранжерею для папороті. Еліс крутилася в кутку кімнати, поки батько прикручував письмовий стіл до стіни під підвіконням. Стіл наповнив її спальню п'янкими ароматами свіжої деревини, олії та лаку. Він показав Еліс, як відкривається кришка на латунних петлях, що приховує неглибоке дно для паперу, олівців і книжок. Батько навіть зробив з евкаліптової гілки тримач для кришки, щоб Еліс могла залізити всередину обома руками.

— Наступного разу, коли я поїду до міста, я привезу тобі всі необхідні олівці та крейди, Зайчику.

Еліс обійняла його за ший. Він пахнув милом «Куссонс», потім і скипидаром.

— Мій маленький Зайчику.

Його щетина торкалася її щоки. Язик Еліс вкрився глазур'ю слів: «Я знала, що ти все ще там. Залишайся. Будь ласка, не дай вітру змінитися». Але все, що вона могла сказати, було: «Дякую».

Погляд Еліс повернувся до відкритої книги.

Вогонь — це стихія, якій для горіння потрібні тертя, паливо й кисень. Ідеальний вогонь потребує цих ідеальних умов.

Вона подивилася вгору, у сад. Невидима сила вітру штовхала й тягнула горщики з папороттю на гаках. Він завивав крізь тоненьку щілину відчиненого вікна. Вона глибоко вдихнула, наповнюючи легені повітрям, і повільно видихнула його.

Вогонь — це стихія, якій для горіння потрібні тертя, паливо й кисень. Дивлячись у зелене серце маминого саду, Еліс знала, що вона повинна зробити.

Коли зі сходу налетів ураганний вітер і затягнув небо темною завісою, Еліс одягла вітрівку, готуючись вийти на вулицю з чорного входу. Тобі йшов поруч, а вона вплела пальці в його густу шерсть. Він скиглив і тулився до її живота. Його вуха були притиснуті. Надворі вітер зривав пелюстки з білих троянд матері і розкидав по подвір'ю, наче зірки, що впали. Вдалині, у глибині їхніх володінь, височіла тіньова громада замкненого сараю батька. Еліс поплескала по кишенях куртки, відчуваючи, що там лежить ключ. Зачекавши хвилику і набравшись хоробрості, вона відчинила задні двері й вибігла разом з Тобі з дому в ураган.

Хоча їй було заборонено туди заходити, ніщо не заважало Еліс уявляти, що може бути в дерев'яному сараї батька. Більшість часу, який він був там усередині, він проводив після того, як робив жакливі речі. Але коли батько виходив, йому завжди ставало краще. Еліс вирішила, що сарай має магію перетворення, ніби в його стінах було зачароване дзеркало або колесо, що обертається. Одного разу, коли вона була молодшою, вона набралася хоробрості і запитала, що там. Він не відповів, але після того, як зробив стіл, Еліс зрозуміла. Вона читала про алхімію в бібліотечних книжках і знала казку про Румпельштілцхена. У сараї батька він перетворював солому на золото.

Від бігу в неї горіли ноги та легені. Тобі гавкав на небо, поки стріла блискавки над головою не змусила його підібгати хвіст. Біля дверей сараю Еліс вийняла з кишені ключ і вставила його у навісний замок. Він не піддавався. Вітер жалив обличчя і збивав з ніг; тільки тепло Тобі, що притискався до неї, тримало Еліс на ногах. Вона спробувала ще раз. Ключ боляче вривався в долоню, коли вона натиснула

на нього, намагаючись повернути. Але той не зрушив з місця. Паніка затуманила зір. Вона відпустила ключ, витерла очі і прибрала волосся з обличчя. Потім спробувала ще раз. Цього разу ключ повернувся так легко, ніби замок змастили маслом. Еліс зірвала замок із дверей, повернула ручку і, спотикаючись, увійшла всередину. Тобі прошмигнув за нею ледь не наступаючи на ноги. Вітер із гуркотом зачинив за ними двері.

Усередині сараю без вікон була непроглядна темрява. Тобі загарчав. Еліс потягнулася, щоб заспокоїти його. Виття бурі та кров, що пульсувала у вухах, зовсім оглушили Еліс. А тут ще й стручки з вогняного дерева, що стояло поруч із сараєм, просипалися дощем так гучно, ніби хтось в олов'яних черевичках протанцював по даху.

У повітрі різко пахло гасом. Еліс ішла навпомацки, поки її пальці не торкнулися лампи, що стояла на верстаку. Вона знала її форму; мати тримала схожу лампу в будинку. Поруч лежала коробка сірників. Сердитий голос лунав у свідомості: «Ти не повинна бути тут. Ти не повинна бути тут». Еліс зіщулилася, але все ж таки відкрила коробку. Вона знайшла кінчик сірника, вдарила ним об шорсткий кремій і відчула запах сірки, коли повітря наповнилося стрімким відблиском вогню. Дівчинка піднесла сірник до гніту газової лампи і прикрутила скляну кришку до основи. Світло розливалось по батьковому верстаку. Перед нею була напіввідкрита невеличка шухляда. Тремтячими руками Еліс відсунула її. Усередині була фотографія і ще щось, чого Еліс не могла розгледіти. Вона вийняла фотографію. Краї фотографії були потріскані й пожовклі, але зображення було чітким: занедбаний розкішний старий будинок, оповитий виноградною лозою. Еліс знову потягнулася до шухляди за другим предметом. Кінчики її пальців натрапили на щось м'яке. Вона витягла його на світло. Це було пасмо чорного волосся, перев'язане вицвілою стрічкою.

Потужний порив вітру грюкнув дверима сараю. Еліс впустила волосся і фотографію, коли розвернулася. Там нікого не було. Лише вітер. Серце тільки почало сповільнюватися,